

Onko vapaa sivistystyö kadottanut sivistystehtävänsä?

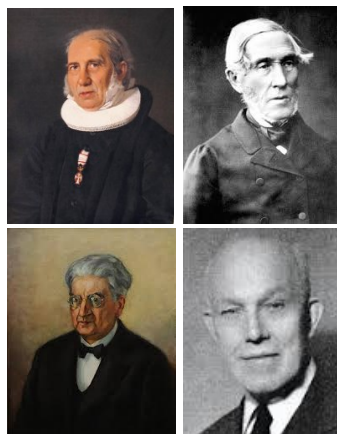
Tutkimustyöpaja, Vapaa sivistystyön päivät, Mikkeli 24.8.2017

Jyri Manninen // School of Educational Sciences and Psychology

UEF // University of Eastern Finland

Runko

- Kansanopistojen sekä kansalais-, työväen- ja vapaaopistojen synnyn taustalla vaikuttaneet liikkeet ja arvot
  - ”kansalle” eli rahvaalle opiskelumahdollisuuksia, raittiutta, jumalanpelkoa ja käyttäytymistapoja + työväen rauhoittaminen
- Mitä nykyään opiskellaan?
  - 14.063 ”vapaa sivistystyön” kurssia 10 Euroopan maassa, Suomesta mukana 2.330 kurssia → kurssiaiheiden teemoittelu

UEF // University of Eastern Finland

18.8.2017 2

Merkittäviä kansalaisyhteiskuntaprojekteja, joissa aikuiskasvatus ja erityisesti vapaa sivistystyö on ollut keskeisessä roolissa

1. *Kirkon kansanvalistustyö* 1500-luvulta alkaen

→ 'asiallinen käyttäytyminen', lukutaidon alkeet

2. *Raittiusliike*

→ tuottavaan työhön ja oppimiseen kykenevä kansakunta

3. *Työväen opintoliike* 1800-luvun puolivälistä alkaen

→ 'tieteellistä' koulutusta myös tavalliselle kansalle, koulutuksellisen tasa-arvon pohjustus

4. *Pohjoismainen kansansivistystyö (folkbildning)* 1800-luvun puolivälistä alkaen

→ kansan 'kasvattaminen' ja 'sivistäminen' hyvin käyttäytyviksi valtion kansalaisiksi, tasa-arvoisen yhteiskunnan pohjustus, yksikamarinen eduskunta ja edustuksellinen demokratia

5. *Fennomaanit* kansallistunteen, suomen kielen ja kulttuurin edistäjinä

→ itsenäisyys 1917

6. *Naisasialiike*

→ naisten äänioikeus ensimmäisenä Euroopassa 1906

7. *Yleinen oppivelvollisuus, peruskoulu ja ilmainen koulutusjärjestelmä ja laajentuva*

aikuiskoulutusjärjestelmä (Vapaa sivistystyö, Avoin yliopisto ja yliopistojen täydennyskoulutuskeskukset)

→ sosiaalinen liikkuvuus, sosiaalinen koheesio, maailman osavain kansa, PISA- ja PIAAC-menestys...

Nykytilanne?

Mitä nykyään ei-ammattillisilla kursseilla opiskellaan? Onko sivistystyöt jo tehty? Mikä on vapaan sivistystyön ja erityisesti kansalaisopistojen rooli 2017?

Tarvitaanko sivistys(työ)tä vielä nykypäivänä?

Piconin 'koulutuspoliittiset vaihtoehdot'

Koulutuspoliittiset vaihtoehdot:

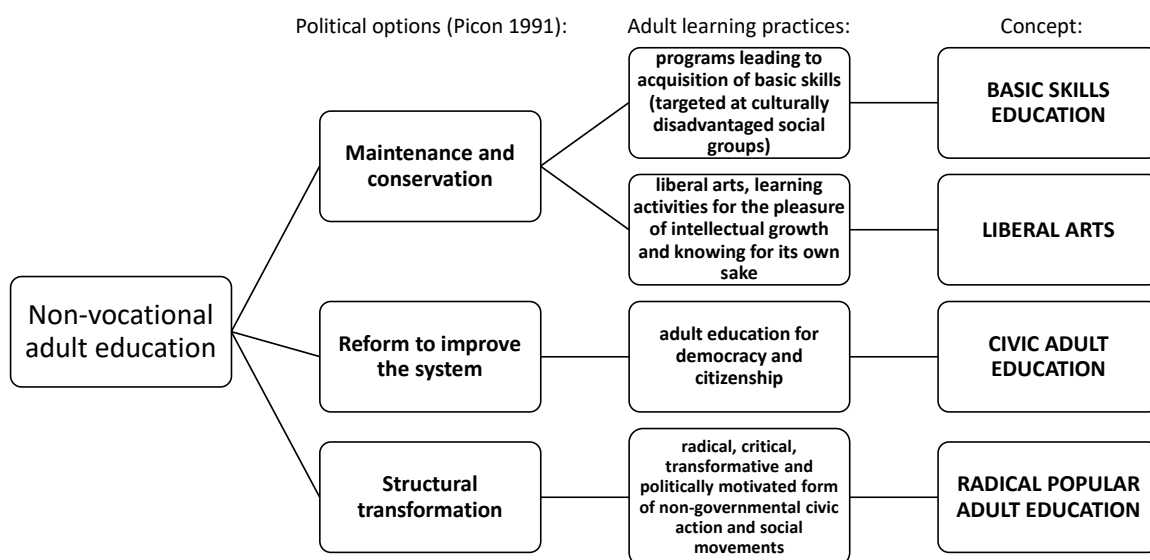
1. Olemassaolevan yhteiskunnan **ylläpito ja säilyttäminen**
2. Yhteiskunnan **kehittäminen**
3. Yhteiskunnan (rakenteellinen) **muuttaminen**

Minkä näistä mielestäsi pitäisi olla vapaan sivistystyön päätehtävä?

*'From our historical experience we have learned that the actors involved in adult education do not have a neutral posture. They have ideologies and fundamental interests which they are attempting to legitimize [...] these actors are guided by and support one of the following basic political options: **maintenance and conservation of the traditional ordering of the society, however unjust and unequal it may be; reform to improve the system and make the necessary adjustments for more equity; structural transformation leading to a new national order, whether by progressive steps or radical changes through revolutionary processes.**' (Picon 1991, 81).*

UEF // University of Eastern Finland

Figure 1 Genealogical map of concepts related to non-formal, non-vocational adult education (Manninen 2017a, b)

BeLL-study:

- 10 European countries
- 8.646 adult learners (including 1.242 *folkbildning* participants in Finland)
- ... listed max. 3 NVAE courses they had attended during the past 12 months
- → 14.063 non-vocational courses to analyze (including 2.330 Finnish *folkbildning* courses, mainly organized by adult education centres, folk high schools, study associations)
- qualitative data driven content analysis based on **course name and contents**
- 24 course categories found

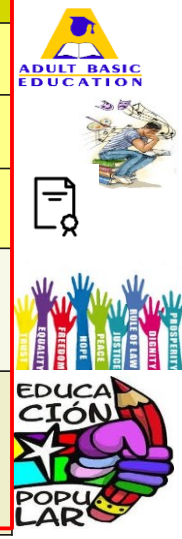
Non-formal, non-vocational courses by programme types (Rogers, 1996) in order of frequency

Categories by programme types	FINNISH 'FOLK-BILDNING'		NFNVAE IN OTHER 9 COUNTRIES		
	Frequency	Percent	Frequency	Percent	
BASIC SKILLS	13	0,6	1595	13,6	Basic skills Fin 1 % / Eur 14 %
Basic ICT skills	13	0,6	944	8,0	
Basic competencies	0	0,0	405	3,5	
Basic literacy skills	0	0,0	106	0,9	
Basic numeracy skills	0	0,0	27	0,2	
Basic language skills	0	0,0	113	1,0	
PERSONAL GROWTH	2122	91,1	7187	61,3	Liberal arts Fin 91 % / Eur 61 %
Languages	471	20,2	2007	17,1	
Sports	395	17,0	1274	10,9	
Handicrafts	391	16,8	410	3,5	
Singing	244	10,5	317	2,7	
Arts	187	8,0	477	4,1	
ICT	104	4,5	663	5,7	
Music	56	2,4	98	0,8	
Creative writing	53	2,3	120	1,0	
Health related courses	46	2,0	462	3,9	
Baking and food	46	2,0	109	0,9	
Animals	42	1,8	34	0,3	
History	27	1,2	216	1,8	
Nature	23	1,0	100	0,9	
Special skills	19	0,8	149	1,3	
Culture	18	0,8	667	5,7	
Science courses	0	0,0	84	0,7	
SOCIAL GROWTH	138	5,9	1372	11,7	Civic adult education Fin 6 % / Eur 12 %
Political education	92	3,9	361	3,1	
Social education	46	2,0	1011	8,6	
VOCATIONAL TRAINING	57	2,4	1579	13,5	
Career-building courses	57	2,4	1579	13,5	
Total	2330	100	11733	100	

(Manninen 2017a)

MITÄ EI-AMMATILISESSA AIKUISKOULUTUKSESSA OPISKELLAAN – 10 MAAN JA 14,063 KURSSIN ANALYYSI (Suomesta mukana 2,330 kurssia vapaan sivistystyön oppilaitoksista, pääosin kansalaisopistoista; Manninen 2017a)

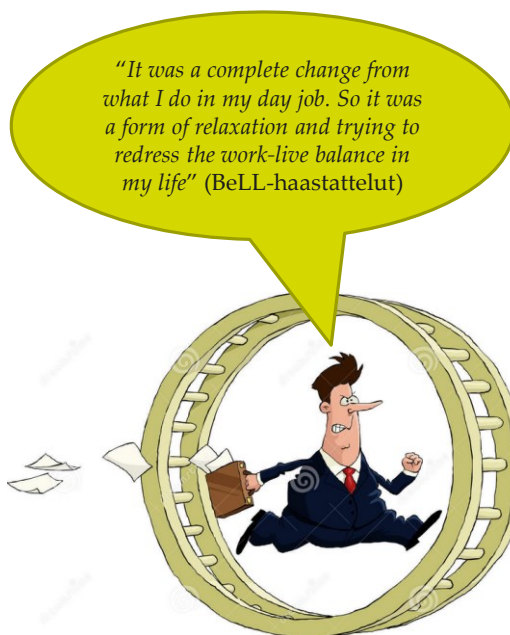
Koulutuksen tavoitteet (Picon 1991)	Aikuiskoulutuksen tyyppi	EUR9 %	FIN %
Yhteiskunnan ylläpito ja säilyttäminen (maintenance and conservation)	Perustaidot (basic skills)	11%	1%
	Harrastusopinnot (liberal arts)	66%	91%
	Työ/opintouraa tukevat opinnot (career building courses)	14%	2,5%
Yhteiskunnan kehittäminen ja parantaminen (reform to improve the system)	Kansalaiskasvatus (civic education)	11%	6%
Yhteiskunnan rakenteellinen muuttaminen (structural transformation)	Radikaali, tiedostamista lisäävä koulutus (popular education)	0%	0%

UEF // University of Eastern Finland 18.8.2017 10

Vst:n ja erityisesti kansalaisopiston rooli 2017?

- Opiskelu tuottaa pääosin hyvinvointia ja tukee siten arjessa ja työssä jaksamista – ja tuottaa tyytyväisiä ja oravanpyörässä viihtyviä, paremmin ”työllistettävissä olevia” jyrssiöitä
- 91% opinnoista tukee ”yhteiskunnan ylläpitoa ja säilyttämistä”
  - hyvä ja kaunis tavoite, mutta olisiko myös yhteiskuntaa ja ’kansaa’ kehittäväälle toiminnalle tarvetta? Onko yhteiskunta valmis ja virheetön? Onko vapaat sivistystyöt jo tehty, kuten Juha Sihvonen on usein kysynyt?
- ”Vapaa harrastustyö”?

UEF // University of Eastern Finland

- Castrén, Z. (1929). Valtio ja vapaa sivistystyö. Komiteamietintö. Opetusministeriö.
- Kantasalmi, K., & Hake, B. (1997). Popular adult education in Finland 1890-1939: a critical reinterpretation of the 'people's enlightenment project'. *History of Education*, 26(4), 353-374.
- Koski, L. (2006). Kansansivistyksen kansaa etsimässä. Teoksessa: Tuomisto, J. & Salo P. (toim.) Edistävä ja viihdyttävä aikuiskasvatus. Aulis Alanen aikuisopetuksen laatua etsimässä. Tampere University Press: Tampere. 59 -83.
- Lindeman, E. (1926, reprint 1989). *The Meaning of Adult Education*. Oklahoma: Oklahoma Research Center for Continuing Professional and Higher Education.
- Manninen, J. (2010). Sopeuttavaa sivistystyötä? *Aikuiskasvatus* 3/2010.
- Manninen, J. (2017a). Non-formal non-vocational adult education in Europe – is it popular, liberal, civic... or? Paper for 7th Nordic Conference on Adult Education and Learning, Jönköping, 3-5 May 2017.
- Manninen, J. (2017b). Empirical and genealogical analysis of non-vocational adult education in Europe. *International Review of Education*, 63(3), 319-340.
- Manninen, J. & Meriläinen, M. (2015). Monimenetelmällinen näkökulma omaehtoisen opiskelun hyötyihin. *Aikuiskasvatus* 2/2015.
- Picon, C. (1991). Adult education and popular education in the context of state and NGOs. *Convergence*, 24(1/2).
- Valkonen, E. (2016). ”Me myymme ja markkinoimme kurseja”. Markkinaorientaation piirteet kansalaisopistoissa. Publications of the University of Eastern Finland. Dissertations in Education, Humanities, and Theology No 79.

UEF // University of Eastern Finland

18.8.2017 12